

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Sayı : B.16.0.BHL.0.00.00.00/169835
Konu : Soru Önergesi

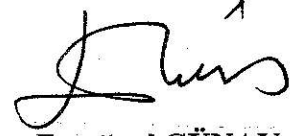
05 / 10 / 2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 13/09/2007 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-7-4 / 3548 sayılı yazısı.

Şırnak Milletvekili Sayın Hasip KAPLAN'ın 7/58-292 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK:
Cevap (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Başbakanlığa

Bilgi:
TBMM Başkanlığına

**ŞIRNAK MİLLETVEKİLİ SAYIN HASİP KAPLAN'IN 7/58-292 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ
CEVABI**

Hasankeyf, dünyanın ve insanlık tarihinin beşiklerinden olan Mezopotamya'da bulunmaktadır. Helenistik çağdan, Büyük Selçuklular'a kadar değişik kültürlerin etkisinin yaşandığı bir yerleşmedir. Artuklu, Eyyubi ve Akkoyunlu dönemlerini yansıtan mimari mirası, burada farklı kültürlerin karşılaşp kaynaştığını göstermektedir. Zeynel Bey Türbesi'nin mimarı, bir taş diyarı olan Hasankeyf'e sırlı tuğla mimari geleneğini getirmiş, Timur'un başkenti Semerkant'da benzerleri yapılan bir mimarlık ürünü sunmuştur. Böylece 15. yüzyılda Semerkant'dan İstanbul'a kadar uzanan coğrafyada, ortak beğeniler oluşmuştur. Bu ilişkileri kurmak ve anlamak, uygarlık tarihi bakımından büyük önem taşır. Hasankeyf'in ünlü köprüsünün yüzyıllarca onu görenleri hayretler içinde bıraktığını ve bu tasarımın etkisinin, 16. yüzyıl ortasında Mostar'da Mimar Hayrettin tarafından gerçekleştirilen köprüde yeniden dirildiğini hatırlamak gerekiyor. Hasankeyf'in dışarıdan gelen sanatçıların katkılarıyla ilgi çekici bir birikim kazandığı ve burayı gören/gezenlerin, dışarı götördükleri anılarla uzak coğrafyalara ilham verdiği, bu bakımdan etkileyici bir merkez olma niteliğini kazandığı hissedilmektedir. Dünya mirasının bu eşsiz güzellikleri ne yazık ki ekonomik ömrü kısa çıkarlara kurban edilmekte ve bölgenin tarihi, kültürü sular altında bırakılmak istenmekte, ekolojik denge ile oynanmaktadır. Tüm yurttaşlarımızın son derece duyarlı olduğu bu konuda 28-29 Ağustos'ta Hasankeyf'e "Sadakat Treni" kalkacaktır.

Basına yansıyan haberlere göre bazı konsorsiyumlarla anlaşma sonucu, kredi sağlandığı ve çalışmaların hızla başlayacağı bildirilmektedir.

SORU: 1-

Ilısu barajı için ne kadar kredi temin edilmiş, kimlerin ortaklığı ile çalışmalar ne zaman başlayacaktır. Eşsiz tarihi eserlerin kurtarılması için köprünün, türbenin ve binlerce tarihi yapının kurtarılması için ne tür çalışmalar yapılmaktadır. Ilısu barajı ne kadar bir süreç içinde bitirilmek istenmektedir? Hasankeyf'i sular altında kalmaktan kurtaracak ne tür alternatif çalışmalar üzerinde durulmuştur?

CEVAP: 1-

- Ilısu Barajı için ne kadar kredi temin edilmiş, kimlerin ortaklığı ile çalışmalar ne zaman başlayacaktır? Ilısu Barajı ne kadar süre içinde bitirilmek istenmektedir?

Konu Çevre ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün sorumluluk alanına girdiğinden bilgilerin ilgili kurumdan temin edilmesi gerekmektedir.

- Eşsiz tarihi eserlerin kurtarılması için, köprünün ve binlerce tarihi yapının kurtarılması için ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

Ilısu Baraj Gövdesi ve Baraj Gölü altında kalacak olan alanlardaki kültür varlıklarının tespiti, belgelenmesi, kurtarılması ve taşınabilir kültür varlıklarının devlet müzelerine naklini gerçekleştirmek üzere; Bakanlığım Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından;

- 1980 yılında Yüzey Araştırmaları başlatılmış,
- 1990-1993 yılları arasında yoğun bir biçimde yüzey araştırmaları devam etmiş,
- 1998 yılından itibaren de alanda sistematik kazılar başlatılmış olup halen devam etmektedir.

1998 Yılında:	4 Kazı,	Genel Yüzey Araştırması
1999 Yılında:	13 Kazı	7 Yüzey Araştırması,
2000 Yılında:	17 Kazı	4 Yüzey Araştırması,
2001 Yılında:	19 Kazı	4 Yüzey Araştırması,
2002 Yılında:	18Kazı	8 Yüzey Araştırması,
2003 Yılında:	17Kazı	6 Yüzey Araştırması,
2004 Yılında:	22 Kazı	5 Yüzey Araştırması,
2005 Yılında:	12 Kazı	3 Yüzey Araştırması
2006 Yılında:	11 Kazı	2 Yüzey Araştırması
2007 yılında	13 Kazı	4 Yüzey Araştırması

gerçekleştirilmiştir.

DSİ Genel Müdürlüğü'nce, arkeolojik kültürel varlıkların yüzey araştırmaları, kazılar ile belgelenmesi ve kurtarılması çalışmaları için;

- 1998 yılında 39 milyar TL
- 1999 yılında 200 milyar TL
- 2000 yılında 385 milyar TL
- 2001 yılında 500 milyar TL
- 2002 yılında 800 milyar TL
- 2005 yılında 500 milyar TL
- 2006 yılında 1.145.400 YTL
- 2007 yılında 1.910.340 YTL

ödenek aktarılmıştır.

Hasankeyf kazı çalışmaları, 1980-2003 yılları arasında Mardin Müze Müdürlüğü Başkanlığı'nda Bilimsel Heyetlerin katılımıyla gerçekleştirilmiş olup, 2004 yılından itibaren Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM başkanlığında Bakanlar Kurulu Kararlı kazı statüsünde devam etmektedir.

Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı da Hasankeyf Kazıları için önemli miktarda mali destek vermektedir. Bu çerçevede:

- 2004 yılında 478.500.000.000 TL.
- 2005 yılında 1.014.000 YTL.
- 2006 yılında 1.064.000 YTL.
- 2007 yılında 1.132.000 YTL.

ödenek aktarılmıştır.

Ayrıca, Ilısu Barajı ve HES Projesi etki alanında kalan kültür varlıklarının korunmasına yönelik önlemleri tespit etmek amacıyla, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun, 27.10.2006 tarihli, 26329 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 04.10.2006 tarihli ve 717 sayılı İlke Kararı gereğince bir Bilim Komisyonu oluşturulmuştur. Bilim Komisyonu çalışmalara başlamıştır.

SORU: 2-

Ilısu barajı altında kaç yerleşim kalacaktır? Sular altında kalacak köy ve mezra sakinlerinin zararları karşılanmış mıdır? Kadastro girmeyen ve tapusu olmayan köy ve mezra sakinlerinin mağduriyetleri nasıl giderilecektir? Ne kadar süre içinde çalışma yapılması düşünülmektedir?

CEVAP: 2-

Konu Çevre ve Orman Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü yetki ve sorumluluk alanına girmektedir.

SORU: 3-

Hasankeyf'in sular altında kalması çok ciddi tartışmalara neden olduğundan hükümet bu konuda referanduma gitmeyi halkın iradesine başvurmayı düşünmekte midir?

CEVAP: 3-

Türk hukuk sisteminde referandum tanımı yapılmaktadır. Bu konuda referandum yapılabilmesi için yasal düzenleme gereklidir.